

Prezident Bolqaristan Xalq Məclisinin sədrini qəbul edib

İlham Əliyev: "AŞPA-da Azərbaycana qarşı qərəzli və çirkin kampaniya nümayəndə heyətimiz üçün dözləməz olub"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev martın 4-də Bolqaristan Respublikası Xalq Məclisinin sədri Rosen Dimitrov Jelyazkovu qəbul edib.

Rosen Dimitrov Jelyazkov Bolqaristan Prezidentinin salamlarını və prezident seçkilərində qələbəsi münasibəti təbriklərinə dövlət başçısına çatdırıb.

Qonaq öz adından da Prezident İlham Əliyevi prezident seçkilərində inamlı qələbəsi münasibəti təbrik edərək vurğulayıb ki, bu, Azərbaycan xalqının dövlət başçısının siyasetinə mütləq desteyinin ifadəsidir.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə minnətdarlığını bildirib, onun da salamlarını Prezident Rumen Radevə çatdırmağı xahiş edib.

Rosen Dimitrov Jelyazkov Azərbaycan ilə Bolqaristan arasında münasibətlərin strateji tərefdaşlıq zamanının inkişaf etdirilməsi vurğuladı, iki ölkənin parlament nümayəndə heyətlərinin beynəlxalq təsisatlarda əməkdaşlığını qeyd etdi. O, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində aparılan

bərpə-quruculuq işlərinə toxundu. Qonaq ölkəmizin COP29-a ev sahibliyi etməsi münasibəti təbriklərini çatdırıb və zengin qazıntı yanacaq resurslarına sahib olmasına baxmayaq, Azərbaycan tərefindən yaşıllı və bərpələnən enerji sahəsində həyata keçirilən layihələrin önemini vurğuladı. O, Qara denizin dibi ilə çəkilecek elektrik kabeli layihəsinə Bolqaristanın da qoşulmaq niyyətini ifade edərək, bütövlükə ölkələrimiz arasında enerji sahəsində uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyini dedi.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın beynəlxalq hüququnun prinsiplərinə uyğun olaraq öz ərazi bütövlüyünü və suvereniliyini tam bərpə etdiyini bildirdi. Bundan sonra bir sıra Avropa təsisiatları tərefindən Azərbaycana qarşı geniqliyəsi kampaniyasının başlangıcını və bunun qərəzli xarakter daşıdığını qeyd etdi. Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycana qarşı qərəzli və çirkin kampaniyasının aparıldığından deyən dövlətimizin başçısı bu cür yanaşmanın nümayəndə heyətimiz üçün dözləməz olduğunu

vurğuladı. Bu ədalətsizliyə qarşı bir sıra ölkələrin parlamentləri tərefindən mövqenin ifadə olunduğunu qeyd etdi.

Azərbaycan Prezidenti hətta 2020-ci ilə 44 günlük Vətən mühərbi başa çatıldıqdan sonra Azərbaycanın sülhün iżli aparılması üçün təşəbbüslerinə Ermənistanın müsbət münasibət bildirmədiyi, öksinə Qarabağda silahlıdırma və militarizasiya siyaseti apardığını, hemin ərazilərə böyük həcmde minaların və silah-sursatın gəndərilməsini davam etdirildiyini xatırladı.

Azərbaycan ilə Bolqaristan arasındada strateji tərefdaşlıq əlaqələrinə toxunur Prezident İlham Əliyev yüksək səviyyəli qarşılıqlı sefərlərin və gö-

İlham Əliyev Şahbaz Şərif təbrik ünvani layıb

Prezident Pakistan Baş nazirini Azərbaycana səfərə dəvət edib

Prezident İlham Əliyev Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri Mehəmməd Şahbaz Şərifə təbrik məktubu ünvani layıb.

Təbrikdə deyilir: "Hörməti cənab Baş nazir,

Pakistan İslam Respublikasının Baş naziri vezifəsinə yenidən seçilmeyiniz münasibətə Sizi üzərkən təbrik edirəm.

Qardaş əlkə və etibarlı tərefdaşımız olan Pakistanla münasibətlərimiz yüksək xəttə inkişaf etməsi mənunluq doğurur. Dini və mədəni köklərlə bir-birinə bağlı olan ölkələrimiz hem ikitərəfi əsasda, hem de cəxərəli qaydada qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə samərəli əməkdaşlıq edirlər. Pakistanın ölkəmizin ərazi bütövlüyü, suverenliyi ve beynəlxalq seviyədə tanınmış sərhədlerinin toxunulmazlığına hər zaman verdiyi dəstəyən və ədaləti mövqeyinə görə minnətdarı.

Biz bundan sonra da Azərbaycan ilə Pakistan arasında qardaşlığı, dostluğunu, qarşı-

lıqlı etimad və dəstəyə əsaslanan əlaqələri və strateji tərefdaşlığı genişləndirmek əzmindeyik. Siyasi dialoqumuzu davam etdirəm, ikitərəfi əməkdaşlığımızın gələcək inkişaf perspektivlərinə dair fikir mübadiləsi aparmaq məqsədilə Sizi Azərbaycana səfərə dəvət edirəm.

Size möhkəm canşağılı, xoşbəxtlik, qardaş Pakistanın və xalqının rifikasi naməne qarşidakı məsul fealiyyətinizdə uğurlar arzulayıram".

AFFA-nın yeni prezidenti Elmar Məmmədyarov olacaq?

Təxminən 10 gün sonra bütün namizədlərin adı ictimaiyyətə açıqlanacaq

Rövneq Abdullayev AFFA-nın prezidenti postuna namizədiyini iżli sürməyəcək.

Bu barədə o, Gəncə Futbol Akademiyasının açılış mərasimində deyib.

Məsələyə münasibət bildirən AFFA İcraiyyə Komitəsinin üzvü, sabiq xarici işler naziri Elmar Məmmədyarov "Şərq"ə söyləyib ki, bu Rövneq Abdullayevin şəxsi fikridir: "Rövneq, bəy bildirdi ki, AFFA-nın 16 ildir prezidentliyindir. Bundan sonra vezifəni yeni şəxsin icra etməsini istəyirəm. Rövneq Abdullayevin yerinə namizəd olacaq bəzi şəxslərin adları ağlımda var. Amma menim bunu açıq şəkildə deməymə doğru olmaz. Çünkü Elmar Məmmədyarovun fikirləri əsa-

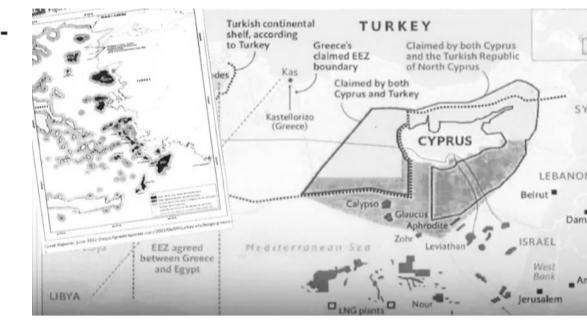

sında baş vermir. Təxminən 10 gün sonra bütün namizədlərin adı ictimaiyyətə belli olacaq. Namizəd olmaqla bağlı işsə fikrim yoxdur".

Şahane Ziyad

ABŞ Konqresindən sızan gizli hesabat ham Ege, ham də Aralıq denizində Türkiyəni narahat edən xəritəni ortaya çıxırb. Söyügedən xəritə Yunanistanda az qəzələ effekti yaradıb.

"Şərq" türk mediasına istinadən xəber verir ki, ABŞ hökuməti cüümə günü, yanvarın 27-də Türkiyəyə F-16 təyyarələrinin satışını

ABŞ-nin gizli "Türkiyə xəritəsi"

Yunanistanda az qala zələzələ effekti yaradıb

yıl, həm də Yunanistanın materikinə təhlükə yaratdırkı bildirən "Eretikos", başda Yunanistanın Baş naziri Mitsotakis olmaqla hökuməti təqədiz atəşinə tutub. Yunan qanadının bu məktuba reaksiya vermədiyi bildirildi internet saytı, "Türkler ne istəsələr, edir, biz əlkə olaraq itiririk", - deyib.

Konqres hesabatındaki ifadələri "qalmaqlı" hesab edən Yunan qanadı, hesabata görə, Türkiyənin həm Egey, həm də Şərqi Aralıq denizinin rəsmi sahibi olduğunu yazır. Egyedeki adalar "Yunan adaları" olaraq xarakterizə etməyən ABŞ, Yunan təyyarələrinin zaman-zaman Türkiye Hərbi Hava Qüvvələrinə təciz etdiyini və bu veziyətində Egyedeki sülh pozduşunu bildirir.

Söyügedən hesabatın 37 ve 38-ci sahifələrində həm Ege, həm də Aralıq denizində türk xəritləri aid xəritələr var. Birinci xəritədən sonra qədər rəngdə olan adaların silahsız olduğunu bildirir. Hesabın vurğulamaq istədiyəndən adalar Afinaya aid deyil. Ona görə də Türk-İslam adaları F-16-ların manə olmaq üçün Vaşinqtonda intensiv işleyirdilər.

Yunanistan metbuatında dərc olunan xəberlərdə ABŞ dövlət katibi Antoni Blinkenin Kongrese təqdim etdiyi gizli məktub müzakirə edilib. Bu kontekstdə "Eretikos" internet saytı ABŞ-də yerləşən Kongres araşdırma məsələlərindən silahsızlığı bildirir. "Bu, acınaklı bir vəziyyətdir. Üstəlik, ABŞ xəritəsində Rodos, Karpatos, Kasos və Kritin müəyyən bölgələrə Türkisiye qalıb".

Yunan metbuati F-16-ların satışı ile bağlı xəberin dərc edildiyini, lakin bu başlıqın ABŞ Kongresini çəşidirdiğini və Ankaranın "Mavi Vətən" i beynəlxalq aləmdə qəbul etdiyini göstərdiyini bildirir.

Turan

Bakıda TÜRKPA-nın iclası keçirilib

Osman Mesten AŞPA-nın Azərbaycana qarşı təzyiqlərini pisləyib

"Özbəkistan və Türkmenistanı da TÜRKPA-üzv dövlətləri sırasında görmək istəyirik"

Martin 4-də Milli Məclisin inzibati binasında Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasının Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının "TÜRKPA-üzv dövlətlərində elmi və texnoloji inkişaf" adı parlamentlərin rolü və qanunvericilik dəstəyi" mövzusuna həsr edilmiş 11-ci iclası keçirilib.

Iclasi Milli Məclisin komitə sədri, TÜRKPA-nın Ətraf mühit, təbii ehtiyatlar və sahigləşmən orqanızının komissiyasının sədri Əhlişman Əmirəstanov açaraq təbrik etdirək, Milli Məclisin sədri Sahibe Qafarovanın addınlarından salamlayıb və onlara uğurlar arzulayıb. TÜRKPA-nın yaranığı gündən türk dövlətlər arasında əlaqələrin və eməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi, qanunvericiliklərin uyğunlaşdırılması ilə bağlı mühüm işlər gündən türk dövlətlər arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, genişləndirilməsi istiqamətində işləyir. TÜRKPA öz fealiyyət arealları daxilində vacib qanunvericilik aktları

nin üz dövlətlər arasında integrasiyada böyük rol oynayıb. Buzmək bəyinə təxələyinə inkişafına həsr edilib. Üz dövlətlər arasında elm və texnologiyaların inkişafına həsr edilib. Üz dövlətlər arasında elm və texnologiya sahəsində əlaqələr mövcuddur. Bu əlaqələrin daha geniş miqyasda, hemçinin səmərəli olması üçün qanunvericilik aktlarının bir-birinə təqibləşdirilməsi və texnologiya sahəsində əlaqələr mövcuddur.

Bu əlaqələrin daha geniş miqyasda, hemçinin səmərəli olması üçün qanunvericilik aktlarının bir-birinə təqibləşdirilməsi, texnologiya sahəsində əlaqələr mövcuddur. TÜRKPA-nın Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının sədri Osman Mesten (Türkiyə), komissiyanın sədri müavini Abzal Kuspan (Qazaxistan), komissiyanın üzvleri Cəvansıh Feyziyev və Məlahət İbrahimqızı (Azərbaycan), Büləgül Jeksenbay (Qazaxistan), Nurjigit Kardibekov (Qırğızistan), Filiz Kılıç (Türkiyə) və TÜRKPA-nın baş katibi Mehmet Süreyyə Er salamlaştı. Nitelikləri ilə çıxış ediblər. Çıxışçılar TÜRKPA-ya üzv dövlətlər arasında müxtəlif istiqamətlərdə əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, rəqəmsal texnologiyalar və inforasiya tehnologiyalarının sənədləşdirilməsi, sənədləşdirilməsi, elmi və texnoloji inkişafda parlamentlərin rolü ilə bağlı fikirlərini bölüşüb. Sonra iclasın mövzusuna dair hesabat məruzəsinin layihəsi dinlənilib. Məruzənin sədri müavini Abzal Kuspan təqdim edib. Komissiyanın təvəsiyə qərarı layihəsinə qədər ali-

Parlament Assambleyasının (AŞPA) bütün təzyiqlərini baxmayaq, Türkiyə hər zaman qardaş Azərbaycanın yanında olacaq. O hesab edir ki, türk dövlətləri arasındaki əlaqələrin güclənməsi dəstələrdən gəven yaranacaq, düşmənen canına qorxa salacaq: "Türk Dövlətləri Təşkilatları başda olmaqla bir çox beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələri dəha da inkişaf etdirməliyik. Həmçinin qardaş Özbəkistan və Türkmenistan da TÜRKPA-üzv dövlətləri sırasında görmək isteyirik". Mesten Azərbaycan-Ermənistan mənasibətlərindən danışınca qeyd edib ki, iki ölkə tarixləri boyunca sülhə ilk dəfədir ki, bəy qəder yaxındır.

Müzikirələr zamanı Milli Məclisin deputatları Məlahət İbrahimqızı və Cəvansıh Feyziyev çıxış edərək gün-dək məsələlər barədə qeydini, təkliflərini sesləndiriblər, komissiyanın gələcək fealiyyəti ilə bağlı fikirləri bildiriblər.

Tedbirde Hüquq məsələləri və beynəlxalq əlaqələr komissiyasının növbəti iclasının yeri, tarixi və mövzusuda müəyyən edilib. Komissiyanın "TÜRKPA-üzv dövlətlərində Ombudsman təsisatları" mövzusuna həsr edilən növbəti iclasının gələn il Qazaxistanda keçirilməsi qərara alınıb.

İsmayıllı

Nuru Paşa Bakıda anıldı

Tədbirdə TÜRKPA-nın Baş katibi, Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri, millət vəkili, tarixçi-alimlər iştirak ediblər

Türk Dövlətləri Parlament Assambleyasının (TÜRKPA) Katılımı Qafqaz İslâm Ordusunun komandanı, "Bakının xilaskarı" Nuru Paşanın əbadiyyatı qovuşmasının 75-ci il ildönümüne həsr edilmiş anım tədbiri keçirilib.

Tədbirdə TÜRKPA-nın Baş katibi Mehmet Süreyyə Er, Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağış, Türk Dövlətləri Teşkilatının Ağsaqqallar Şurasının üzvü Həsen Həsənov, millət vəkili, tarixçi-alimlər və media nümayəndələri iştirak ediblər. Tədbirin modəratoru "Şərq" gəzətinin baş redaktoru, Əməkdar jurnalist Akif Aşrılı olub.

TÜRKPA-nın baş katibi Mehmet Süreyyə Er Nuru Paşanın döyüş yoluñan, göstərdiyi qəhrəmanlıqlardan söz açıb. O bildirib ki, Bakının azad edilməsi mürəkkəb tarixi-siyasi dövərə təsaduf edib: "Nuru Paşa ve Qafqaz İslâm Ordusu Azərbaycan dövlətçilik tarixində çox müüm rol oynayıb. Qafqaz İslâm Ordusu 15 sentyabr 1918-ci il tarixində Bakını bolşevik və erməni çetərlərindən temizləyərək qəhrəmanlıq dastanı yazdı. Nuru Paşa ve Qafqaz İslâm Ordusu Azərbaycan xalqının qəbulində əbədiyyən yer edib. Onların qəhrəmanlığı Azərbaycan-Türkəy qardaşlığının bir parlaq nümunəsini kimi tariximiz qızıl herflərlə hekk olunub. Nuru Paşanın qəhrəmanlıqları iki millətin ortaq tarixində şərəffli qardaşlıq sehifəsinə qeyrib. Onun qurduğu silah fabrikleri Türkəy-Cümhuriyyətində müdafiə sənayesinin esasına təşkil edib. O baxımdan belə şəxslərin fəaliyyətinin gələcək nesillərə çatdırılması çox önmədir. Nuru Paşa Türkəy və Azərbaycan üçün bu gün da böyük ığidlik nümunəsi, əsl qəhrəmanlıq mütəssəməsi hesab edilir. Nuru Paşa kimi sərkərdələrin adının yaşadılması, Vətən uğrunda verilmiş qurbanların, göstərilmiş qəhrəmanlıqların daim xatırlanması Türk dünəsinin gələcək baxımdan müüm rol oynayır". Baş katibi Türkəy-Azərbaycan münasibələrinin möhkəm bağlara sahib olmasına vurğulayıb: "Şuşa Bəyannaməsi Azərbaycan-Türkəy qardaşlığının yeni mərhələsinin esası qoyub. Bu gün inanıq ki, Nuru Paşanın, Qafqaz İslâm Ordusuna şəhidlərinin, Vətən mühərbiyi şəhidlərinin ruhu şaddır. Xalqımız onları unutmayacaq, əbədiyyən xatırlayacaq".

Tədbirin moderatoru Akif Aşrılı vurğulayıb ki, Nuru Paşa tarixi adını Birinci Dünya mühərbiyəsindən sonra hem qalib zabit, hem de xalqımızın qəlibini feth eden sərkərdə kimi yadır. Aşşırıların sözlərinə görə, Bakının azad edilməsi istiqətlərinən elan olunmasından sonra Azərbaycanın taleyi İkinci böyük tarixi hadisə idi. Onun sözlərinə görə, Nuru Paşanın rəhbərliyi ile Bakının işğaldan azad edilməsindən sonra hökumət Gəncəden Bakı köçdü və Bakı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin paytaxtı kimi fəaliyyət göstərdi: "Nuru Paşa Mehəmməd Əmin Rəsulzadənin dediyi kimi sanki "göydən yera enmə bir məlek kimi geldi". Nuru Paşa Azərbaycana Mosul, Təbriz və Zəngəzur üzərindən gelir, son dayanacağı Vəylax olur. O, azərbaycanlılar arasında çıxış edir və söyləyir ki, "eəziz qardaşlarım, daha sizə silah lazımlaşır. Artıq sizin emmətiiniz, təhəküsüzliyiniz emrin allerdər. Onu biz qoruyacaqıq".

Sonra Türkiye Cumhuriyyəti Prezidentinin baş müşaviri Yalçın Topçunun Nuru Paşanın əbədiyyətə qovuşmasının 75-ci ildönümü ilə bağlı mesajı oxunub: "Nuru Paşa Ənver Paşanın qardaşı, Halli Kut Paşanın qardaşı olduğunu. O, Vətən və millət mütəcidi ilə tariximiz adını qızıl herflərə yadır. Həmçinin Türkiye müdafiə sənayesinin da qurucusudur. Can Azərbaycanın istiqətləi üçün Türkəy her zaman qardaşlarının əlindən tutub. Bu gün da qardaşlıq və münasibələr istenilən sahədə davam etdirilir. Dünyə var olduğua əlaqələrini var olacaq".

TÜRKPA-nın Hüquq Məsələləri və Beynəlxalq Əlaqələr Komissiyasının sedri, Türkiye Millət Məclisinin üzvü Osman Mesten Qafqaz İslâm Ordusunun 1918-ci ilde Azərbaycana gəlməsini və qardaşlarına kömək etməsini ilkənən sənədən qardaşlığı ilə başlayıb. "Bu orduñun sahəsində Azərbaycan tam müstəqilliyini elde edib. 1918-ci il sentyabrın 15-de Bakı işğaldan və zülmdən azad oldu. Bütün borcumuz bir əsr əvvəl ecadlarımızın qoyub getdiyi mirası qorumaqdır".

Bu gün Nuru Paşanın və canlarını Vətən uğrunda edən bütün şəhərlərin ruhu şaddır: "Qafqaz İslâm Ordusunun Bakıda qələbesi İstanbul və Bakının nazarrətə saxlamaq istəyen qüvvələr meyus etdi". Azərbaycanın bir çox bölgəsində türk şəhər mezarlıqlarının olduğunu bildirən Bağış "Osmanlı əsgərləri körfəzde yatan emanetim və mirasımızdır" deyib: "Bu ərsi və etibarı, bərəmənlik qoruya saxlamak bizim qardaşlıq borcumuzdur".

Tədbirin modəratoru Akif Aşrılı vurğulayıb ki, Nuru Paşa tarixi adını Birinci Dünya mühərbiyəsindən sonra hem qalib zabit, hem de xalqımızın qəlibini feth eden sərkərdə kimi yadır. Aşşırıların sözlərinə görə, Nuru Paşanın rəhbərliyi ile Bakının işğaldan azad edilməsindən sonra hökumət Gəncəden Bakı köçdü və Bakı Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin paytaxtı kimi fəaliyyət göstərdi: "Nuru Paşa Mehəmməd Əmin Rəsulzadənin dediyi kimi sanki "göydən yera enmə bir məlek kimi geldi". Nuru Paşa Azərbaycana Mosul, Təbriz və Zəngəzur üzərindən gelir, son dayanacağı Vəylax olur. O, azərbaycanlılar arasında çıxış edir və söyləyir ki, "eəziz qardaşlarım, daha sizə silah lazımlaşır. Artıq sizin emmətiiniz, təhəküsüzliyiniz emrin allerdər. Onu biz qoruyacaqıq".

Tədbirdə TÜRKPA-nın Tehsil, mədəniyyət, sosial və humanitar məsələlər komisiyalarının üzvü Hikmət Babaoglu, millət vəkili Melahət İbrahimqizi, TDT-nin AŞ üzvü Həsen Həsənov, dr. Nejdət Karakoşə, Milli Mütədil Universitetinin professor Mehman Süleymanov, professor Nəsimən Yaqublu, tarixçi-alim Firdovsiyyə Əhmədova, AMEA-nın şöbə müdürü Kamran İsmayılov, İstanbul Ticaret Universitetinin rektoru Abdulhamit Avşar, professor Minaxanın Əsədov, tarixçi Telman Nürətəoglou, türkoloq Faiq Ələkbəri, AMEA-nın şöbə müdürü Mübariz Göyüşlü çıxış ediblər. Çıxış edən Nuru Paşanın Azərbaycanın müstəqil bir dövlət kimi mövcudluğuna hər vasitə ilə çağışdırıb. Nuru Paşanın qardaşlığı və bunun üçün onun hem siyasi-diplomatik, hem de silahlı mübarizədən atıldıqını bildiriblər. 44 günlük Vətən mühərbiyəsindən iki ələkinə möhkəm qardaşlıq bağlarını bütün dünyaya bir daha nümayiş etdiridiyini məmənnüllüq vurğulayıblar. Tədbirdə Nuru Paşa hərəkətində sənədlil film de nümayiş etdirilib.

İsmayılov

"Konkret bir neçə maddə var ki, onları üz-

Berlindəki görüşdə razılaşmalar olub

Bu, yaxşı xəbər olsa da, çox ehtiyatlı davranışın lazımdır

"Paşinyan hökuməti həqiqətən sülh isteyirsə, daxili-xarici bütün qüvvələrin səsini kəsməlidir"

Azerbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Berlində keçirilən görüşdə məlumat verərən bildirib ki, tərəflər Almaniyada konkret maddələr üzrə müzakirələr aparmayıblar. Nəzirin sözlərindən görə, Bakının təklifi və qarşı tərafın qəbul etdiyi ya-naşma from ibarət idi ki, bundan önceki müzakirələrdən fərqli olaraq, mən, konkret maddələr üzrə müzakirələr aparılması: "Ancıq bir neçə açıq və tərəflərin razılaşdırılmışdır ya-naşmalar var. Bütün məqamların müza-

kirəsine iki gün hərəkət etdik". C. Bayramov vurğulayıb ki, rəsmi Bakının Ermənistandan gözənlərini məselenin tam hüquqə esasən həlli, yalnız sözə deyil, real olaraq, sened və qanunlara istinadən, qarsılıqlı erazi bütövlüklerin tanınması şartı ilə sülh müqaviləsinin razılıqlaşdırılması və qəbul edilməsidir: "Sülh müqaviləsi davamı olmalıdır ki, gələcəkdə hansısa açıq suallar yaratmasın. 2022-ci ilin yanvar ayında Azərbaycan Ermənistən münasibətlərin normallaşması istiqamətində addımlar atmağa başladı. 2022-ci ilde Azərbaycan vacib əhəmiyyətə malik 5 baza prinsipini elan etdi. Hemin 5 baza prinsipi Ermənistən tərəfindən qəbul edilib. Eyni zamanda beynəlxalq ictimatı yetərək məsələtə dəyərləndirilib. Azərbaycan tərəfindən hazırlanan və qarşı tərəfə təqdim olunan sened layihəsi de hemin o prinsiplər üzərində qurulub, beynəlxalq hüquq normalarına uyğun şəkildə formalasını".

XİN başçısının açıqlamalarını dəyərləndirən siyasi şərhçi Zeynal Əmrəliyev "Şərq"ə deyib ki, görüşün formatindən, həm de sonrakı bayanatlardan hiss olunur ki, Almanianın xarici işlər naziri tərəflərə müdaxilə etməyib. Analitik vurğulayıb ki, Azərbaycan XİN rəhbərinin də dediklərindən belə anlaşılır ki, razılaşdırılmış məsələlər elə də çox deyil:

"Konkret bir neçə maddə var ki, onları üz-

İsmayılov Qocayev

Qobuda itlərin parçalandığı uşağın durumu ağırdır

Azyaşlıda çoxsaylı, müxtəlif ölçülü dişlənmiş, cırılmış, eziilmiş və soyulmuş yaralar müşahidə edilib

Ötən gün "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

TƏBİB Qobuda itlərin hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

TƏBİB Qobuda itlərin hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.

17:37 radələrində "Qobu Park-3" yaşayış kompleksindən yarınlarında sahəsiz itlər 9 yaşlı oğlan yaşına hückum edərək ona ağız xəsarətlər yetiriblər. Tacili tibbi yardım göstərildikdən sonra azyaşlı Kliniki Tibbi Mərkəzə yөrələndirilib.</p

Azərbaycan Respublikasının
Medianin İnkışafı Agentliyi

İnformasiya və kommunikasiya texnologiyalarının inkışaf etdirilməsi

Bakıda "UK Cybersecurity Expo" sərgisinin açılışı olub. Tədbirdə Britaniyanın kibertəhlükəsizlik şirkətlərinin nümayəndələri iştirak ediblər. Onlar bu sahədə imkanlarını nümayiş etdirmək və yerli şirkətlərə tərefdəşlik elaqələri qurmaq üçün sərgiye qatılıblar.

Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfiri Ferqus Old kibertəhlükəsizlik xidmətləri üzrə dünyada lider olan Böyük Britaniyanın bu sahədə Azərbaycanla təcrübə mübadiləsi aparmağa hazır olduğunu deyib: "Kibərhcumuların kritik infrastruktur hədəf aldı, iq-tisadiyyatımızı və cəmiyyətimizi təhdid etdiyi bir vaxtda bu təhlükələrlə mübarizə çox vacibdir. Sevindirici haldır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev kibertəhlükəsizliyin inkışafını Azərbaycanın esas prioritetlərindən birincə çevirir. Böyük Britaniya isə yalnız tərefdəş kimini bu sahədə öz təcrübəsinə bölmüşəyə hazırlıdır".

Səfirin sözlərinə görə, Böyük Britaniya və Azərbaycan arasında kibertəhlükəsizlik sahəsində eməkdaşlıq üçün böyük potensial var. "Böyük Britaniyanın dörd aparıcı şirkəti kibertəhlükəsizliklə bağlı bugünkü tədbirdə iştirak etmək üçün Azərbaycana gelib. Onlar Böyük Britaniyanın bu sahədə aparıcı təcrübəsinin nə olduğunu və Azərbaycanla necə daha semərli işləyə biliçəyimizi izah etmek üçün bu bazarда fəaliyyət göstərən həm hökumət, həm də özlə sektorlərə bəzi potensial tərefdəşlərlə görüşəcək". F. Oldun sözlərinə görə, Böyük Britaniya kibermüdafiə baxımından dünyaya üçüncü yerdə qərarlaşdır: "Hesab edir ki, Azərbaycana təklif edəcəyimiz nəsevə var".

Qeyd edək ki, ölkəmizin elmi-tex-

niki tərəqqisində mühüm rol oynayan informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının dinamik inkışafı bu sahədə təhlükəsizlik risklərinin idarə edilməsi və informasiya infrastrukturlarının kibertəhdidlərə qarşı dayanıqlığının artırılmasını da läbündə edir. Bu isə öz növbəsində təhlükəsizliyin temin olunmasında yeni yanaşmalar tələb edir və informasiya təhlükəsizliyinin etibarı təminatı baxımından dövlətlərin məsuliyyətini xeyli artırır. Təsadüfi deyil ki, kritik informasiya infrastrukturlarının kibermüdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi müasir dövrün ciddi əhəmiyyət kəsb edən çağırışlarından və təhlükəsizlik cəhətdən vacib vezifələrdən hesab olunur.

"Azərbaycan Respublikasının informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizliyə dair 2023-2027-ci illər üçün Strategiyası"nda da kritik informasiya infrastrukturlarının təhlükəsizliyinin te-

yük Britaniya və Azərbaycan arasında kibertəhlükəsizliyin sahəsində eməkdaşlıq ölkəmizin təhlükəsizliyinin qorunmasına mühüm rol oynayacaq.

Böyük Britaniyanın Azərbaycandakı səfirlərinin açıqlamalarını yüksək qiymətləndirən Azərbaycan Internet Forumunun prezidenti Osman Gündüz "Şərq"ə bildirib ki, Britaniya ilə eməkdaşlıq ölkəmizin kiber mühiti və ümumiyyətə, informasiya texnologiyaları mühitinin inkışaf üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edir:

"Son illər Azərbaycanda kibertəhlükəsizliklə bağlı infrastrukturun və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi istiqamətində ciddi addımlar atılıb. Informasiya təhlükəsizliyi və kibertəhlükəsizliyin təhlükəsizliyini təmin etdiyi bir vaxtda bu təhlükələrlə mübarizə çox vacibdir. Sevindirici haldır ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev kibertəhlükəsizliyin inkışafını Azərbaycanın esas prioritetlərindən birincə çevirir. Böyük Britaniya isə yalnız tərefdəş kimini bu sahədə öz təcrübəsinə bölmüşəyə hazırlıdır".

"Böyük Britaniyanın Azərbaycan arasında kibertəhlükəsizlik sahəsində eməkdaşlıq da ölkəmizin təhlükəsizliyinin qorunmasına mühüm rol oynayacaq.

Kibertəhlükəsizlik prioritət sahəyə çevrilir

3 il ərzində 1000-dən çox peşəkar mütəxəssis hazırlanacaq

min edilməsinə xüsusi yer verilib. Həmçinin son illər bu istiqamətdə görünen işlər, qəbul edilən normativ hüquq aktları, yaradılan kiberməktəbler də bunun bariz nümunəsidir.

Ölkə başçısının müvafiq Fərmanına uyğun olaraq, hazırda milli kiberməktəzin qurulması istiqamətində işlər həyata keçirilir. Kritik informasiya infrastrukturlarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, eləcə də kibertəhdidlərə qarşı mübarizənin taşkili yönümüzə tərəfdən ölkələrin xüsusi xidmet orqanları və kibertəhdidlərə qarşı mübarizə sahəsində qabaqcıl texnologiya şirkətləri ilə eməkdaşlıq genişləndirilir və bütün burlar milli kiberməktəzin müdafia qabiliyyətinin artırılmasına, həmçinin qlobal kiberməkanda mövqeyimizin gücləndirilməsinə xidmet edir.

Ekspertlər isə hesab edir ki, Bö-

kibetəhlükəsizlik indiki məqamda milli təhlükəsizliyin əsas tərkib hissəsidir və hazırda vətəndaşların, dövlət və özəl qurumların təhlükəsizliyi prioritet məsələ seçilər, bu istiqamətdə yeni layihələr üzərində də çalışılır. Kibertəhlükəsizlik sahəsində mütəxəssis-

peşəkar mütəxəssis hazırlamağı hədfləyib.

Böyük Britaniya da dünyada kibertəhlükəsizlik sahəsində en önde gənlərden biridir. Bu sahədə Britaniyanın Azərbaycanla təcrübə mübadiləsi aparması ölkəmiz üçün

bu tip qurumlar peşəkar IT hazırlığı ilə möşəqlər olurlar. İndi xeyli sayıda yeni qurumlar bu istiqamətdə fəaliyyətə başlayıblar. Ümid edirəm, bu sektorada yeni olan iddiyalı qurumlar keyfiyyətli mütəxəssis hazırlığı sahəsində qarşıya qoyulan məqsədlərə çata biləckələr".

O. Gündüz hesab edir ki, xüsusi rabitə, informasiya və kibər sahədə, ümumiyyətə, təhlükəsizlik sahəsində milli maraqlarımızın qorunması baxımından atılan addımlar alqışayıqıldıq:

"Müsbət haldır ki, ölkəmizde kibertəhlükəsizlik sektorunda ciddi irəliləyiş və inkişaf var. Düşünürəm ki, gelecekdə Azərbaycanda yeni bir mühit - kritik informasiya mühiti formalasacaq. Bu mühitin formalasması üçün en müüm məsələ kadr təminatı və qanunvericiliyin təkmilləşməsidir".

Şeymən

Azərbaycan Respublikasının Medianin İnkışafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə çap olunub

Ermənistən Zəngəzur dəhlizinin açılmasına yaşıl işıq yandırmalıdır

Əks təqdirdə Azərbaycan böyük güclərin siyasi və mənəvi dəstəyini alaraq, alternativ imkanlardan istifadə edəcək

Ermenistan heç vaxt Azərbaycana özərəzisində dəhliz verməyə razi olmayıb. Bunu Ermenistan parlamentinin vitse-spikeri Ruben Rubinyan Antalya Diplomatik Forumunda deyib.

"Azərbaycan "Zəngəzur dəhlizi" ifadəsinə işlətməkdə davam edir. Ermenistanda Zəngəzur yoxdur. Ermenistan heç vaxt Azərbaycanın özərəzisindəki her hansı dəhlizə cixışına razi olmayıb. Biz ölkələrimiz suverenliyi və erazi bütövülüyü əsasında Cənubi Qafqazın kommunikasiyasını açaq isteyirik", - Rubinyan bildirib.

Rubinyanın fikirlərinə münasibət bildirən siyasi şərhçi Elmir Səfərov "Şərq"ə vurğulayıb ki, ikinci Qarabağ mühərbişini yekunlaşdırın 2020-ci il üzərəli bayanatda Ermenistan "bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpa edilməsi" öhdəliyini üzərində götürüb:

"Bəyənətin 9-cu bəndində göstərilib ki, "Bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələri bərpa edilir. Ermenistan vətəndaşlarının, nəqliyyat vasitələrinin və yüklerin her iki istiqamətdə manəsiz hərəkətinin təşkilini məq-

sidle Azərbaycanın qərbi rayonları və Naxçıvan Muxtar Respublikası arasında neqliyyat əlaqəsinin təhlükəsizliyinə zəmanət verir".

Bəyənətən keçən 3 ildən artıq zaman ərzində Azərbaycan özərəzisində öhdəlikləri yerinə yetirerek Zəngəzur dəhlizi ilə bağlı işləri sürəti şəkildə davam etdirir. Ermenistan isə sadəcə prosesləri sabot etməkə meşğuldür. Eyni zamanda Fransa və Hindistan tərəfindən silahlandırmışın guya ona hücumla əlaqələndirilməsi yaxın zamanlarda şərti serhəddə vəziyyətin keskinleşəcəyini deməyə əsas verir. Fransanın, Hindistanın, hətta İranın da etihad etdiyi Zəngəzur dəhlizinin açılması və Türkiyə ilə Azərbaycanın birləşməsi məsəlesi, Avropa İttifaqının ali nümayəndesi Cozef Borrellin oxşar fikirləri, həmçinin Fransanın Ermenistanı silahlandırmışının guya ona hücumla əlaqələndirilməsi yaxın zamanlarda şərti serhəddə vəziyyətin keskinleşəcəyini deməyə əsas verir. Fransanın, Hindistanın, hətta İranın da etihad etdiyi Zəngəzur dəhlizinin açılması və Türkiyə ilə Azərbaycanın birləşməsi məsəlesi, Avropa İttifaqının özü yaradıb. Bu da Ermenistanda özüyən yaradıb. Türk, Rusiya, Çin, Böyük Britaniya isə Zəngəzur dəhlizinin açılmasını tərəfdarlıdır. Əger Ermenistan Zəngəzur dəhlizinin açılmasını ilə razılıqla, Azərbaycan böyük güclərin siyasi və mənəvi dəstəyini alaraq, alternativ imkanlardan istifadə edəcək".

Şahane Ziyad

lerinin görüşlərindən, sülh müzakirələrindən ciddi neticələr əldə edilməyəcəyini görünür. Cümlə humanitar məsələlərənən mina xəritələri Ermenistan tərəfindən Azərbaycana vərilməyib. Digər bir tərəfdən Ermenistanın Azerbaycanla şərti serhəddə üzərəzər mövqelərində Avropa İttifaqı missiyasının və Fransa Jandarmasının həyətindən ibarət muzdul dövüşçülərin də yer aldığı, hər an ciddi texnətənən dəstələr var. Bu da o anlama gəlir ki, Ermenistan sülh müzakirələri massından Qərb, xüsusi de Fransa tərəfindən qaldırılıb".

Ekspert qeyd edib ki, Azərbaycanda növbədən kararın prezidenti seçkilərinin keçirilməsinə səbəblərindən biri de 2024-cü ilin Zəngəzur dəhlizinin reallaşması baxımında və əhəmiyyəti tarixin olmalıdır:

"Oxşar iddialara nezər salsaq görərik ki, 2023-cü ilin sonunda ABŞ dövlət katibi Antoni Blinkenin Azərbaycanın Ermenistana hücum edəcəyini bildirmi, Avropa İttifaqının ali nümayəndesi Cozef Borrellin oxşar fikirləri, həmçinin Fransanın Ermenistanı silahlandırmışının guya ona hücumla əlaqələndirilməsi yaxın zamanlarda şərti serhəddə vəziyyətin keskinleşəcəyini deməyə əsas verir. Fransanın, Hindistanın, hətta İranın da etihad etdiyi Zəngəzur dəhlizinin açılması və Türkiyə ilə Azərbaycanın birləşməsi məsəlesi, Avropa İttifaqının özü yaradıb. Bu da Ermenistanda özüyən yaradıb. Türk, Rusiya, Çin, Böyük Britaniya isə Zəngəzur dəhlizinin açılmasını tərəfdarlıdır. Əger Ermenistan Zəngəzur dəhlizinin açılmasını ilə razılıqla, Azərbaycan böyük güclərin siyasi və mənəvi dəstəyini alaraq, alternativ imkanlardan istifadə edəcək".

Geri dönüşü yoxdur

Ermənistən Rusiya ilə bağlarını tamamilə qoparacaq

"Rusiyani bölgədən sixşdırıb çıxarmaq həm Ermənistən, həm də Qərb üçün çətin və kifayət qədər ağır proses olacaq"

Ermenistanın hakim "Vətəndaş Müqaviləsi" Partiyasının deputatları Rusiya sərhədçilərinin "Zvartnots" beynəlxalq hava limanında (İravan) yerləşməsindən nəihatdır.

Bu bərədə partiyanın parlamentdəki fraksiyasının sedriinin müavini Artur Ovannisan bildirib. Onun sözələrinə görə, bu məsələ tekə onları yox, Ermenistan ictimaiyyətinin öksərəti vənəzərlərənən nəihatdır.

"Bu məsələ bizim siyasi komandanızın gündəmindənirdir. Hazırda müzakirələr aparılır. Qərar olunda hamımız bundan xəbərdar olacaq".

Politoqlar isə hesab edir ki, proses Ukrayna ssenarisi təkrarlanmasına və Cənubi Qafqazda genişməyəcək mühərbiyətə apara bilər.

Mövzunu "Şərq"ə şəhər edən politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə hesab edir ki, Ermenistanda Rusiya arası ikitərəfli münasibətlər böhrana uğrayıb:

"Son günlər isə esas müzakirə predmeti olan bu məsələ,

yeni Rusiya sərhədçilərinin "Zvartnots" beynəlxalq hava limanından çıxarılması münasibətləri dəha gərginləşdir. Şübhəsiz ki, Ermenistən bu addımı Qəribin telimati ilə atmağa hazırlaşır və dəniznərəməkən, Baş nazır Nikol Paşinyan anti-Rusiya siyasetini sona qəder davam etdirəcək. Ermeni cəmiyyətinin də bu məsələdə siyasi hakimiyyətin dəstək verəməsi onu göstərir ki, Paşinyan yeniy Konstitusiya Aktını qəbul etdiğindən sonra Rusiya ilə bərabərliyini tamamilə qoparacaq. Rusyanın Ermənistən ərazisindəki hərbi bazasının çıxarılması da nail olacaq. Bütün burlar fonunda Rusyanın Ermənistənə qarşı iqtisadi və siyasi təzyiqləri de qəcilməz olacaq.

Rusyanın ell ilə Ermenistəndə hansısa narazılıq və silahlı incidentlərin da baş vermesi istisna hal deyil. İstenilən haldə Rusyanı bölgədən sixşdırıb çıxarmaq həm Ermənistən,

həm də Qərb üçün çətin və kifayət qədər ağır proses olacaq".

Şeymən

Rusyanın qorxulu yuxuları çin olur

Lap yaxınlıqda, sərhəddə NATO təlimləri başlayıb

Bu gün Şimali Atlantika Alyansının (NATO) "Nordic Response 24" adlı geniş-miqyaslı hərbi təlimləri başlayırlar.

KIV-de yayılan məlumatlara əsasən, təlimlər Finlandiya şimalında, İsveçdə və Norveçdə keçirilir.

Manevlərə Norveç rəhbərlik edir. Telim m

Martın 3-də keçirilən buraxılış imtahanı müsbətdir

Maksimum nəticə toplayan şagirdlərin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə daha çox olacaq

Dövlət imtahanı Mərkəzi (DİM) martın 3-də tam (11 illik) orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanı keçirib. DİM-dən verilən məlumatda bildirilib ki, 30 şəhər və rayonda təşkil olunan imtahanda 52 min 267 şagird iştirak edib.

İmtahanda iştirak etmek üçün tətəbül olunan sənədləri qaydasında olmayan - şəxsiyyət vəsiqəsini evdə unudan, etibarlılıq mündəti başa çatan, şəxsiyyəti təsdiq edən sənədin surəti ilə imtahana gələn və ya vəsiqəsində şəkli olmadığı üçün məktəbdən verilən şəkilli arayışı özü ilə getirmeyən şagirdlər də olub.

Qeyd olunub ki, imtahanda ümumilikdə 36 nefer sağlamlıq imkanları mehdud (gözdən əllər, serebral ific, eştimə engelli və digər) abiturientlər iştirak edib: "Bu abiturientlərin rahat şəkildə imtahan vermesi üçün imtahan binalarında xüsusi zallar ayrılib. Oranızmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə gözdən əlli il Müəy-

yen olmuş şəxslər fərdi nəzərətçilər təyin edilib, əkin məlumatla rəsədə, 2 nəfərdə mobil telefon, 1 nəfərdə ise ağlı saat aşkarlandı. Üçün imtahandən xaric edilib. Qeyd olunan hallarla bağlı araşdırma aparılır.

İmtahanda istifadə olunan ya-zili cavab teleb edən açıq tipli tapşırıqların yoxlanılması vaxt teleb etdiyindən neticelərin yaxın 4 həftə erzində elan olunması nəzərdə tutulur.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov da "Şərq"ə açıqlamasında martın 3-də keçirilən buraxılış imtahanını müsbət qiymətləndirib. Onun sözlərinə görə, maksimum nəticə toplayan şagirdlərin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə daha çox olacaq:

"Mart ayının 3-də Dövlət imtahan Mərkəzi tərəfindən Azərbaycanın orta ümumtəhsil məktəblərinin 11-ci sinifində təhsil alan 2000-e yaxın şagird üçün keçirdiyi buraxılış imtahanları əvvəlki illərdən fərqli olardı. Ən ciddi fərqli ondan

ibarətdir ki, müstəqillik tariximizdə ilk dəfə orlaq bütün Azərbaycan ərazilərində buraxılış imtahanları keçirilib. Bu, dövlətimiz və milletimiz üçün çox böyük xoşbəxtlik və qururdur.

İkinçi yenilik isə ondan ibarətdir ki, buraxılış imtahanlarında ilk dəfə orlaq imtahan başa çatdıqdan sonra iştirakçılarla sual kılatabaları özürlər ilə aparmağa icazə verilib. İmtahanda istifadə edilmiş test tapşırıqlarının (qapılı və kodlaşdırılmış bilen açıq tipli) cavabları da imtahanın derhal sonra Mərkəzin saytına yerləşdirilir. Bu da kifayət qədər müsbət haldır. Bu isə o deməkdir ki, imtahan və qəbul stressi yaşayan şagirdlər biraya yaxın vaxt ərzində neticelərini gözləməyecəklər. Test tapşırıqlarını mülliimləri, həmçinin DİM-in saytindakı etalonları yoxlamaqla təpələşdirlər. İkinçi yenilik isə ondan ibarətdir ki, müstəqillik tariximizdə ilk dəfə orlaq bütün Azərbaycan ərazilərində buraxılış imtahanları keçirilib. Bu, dövlətimiz və milletimiz üçün çox böyük xoşbəxtlik və qururdur.

İmtahanda istifadə olunan ya-zili cavab teleb edən açıq tipli tapşırıqların yoxlanılması vaxt teleb etdiyindən neticelərin yaxın 4 həftə erzində elan olunması nəzərdə tutulur.

Təhsil eksperti Kamran Əsədov da "Şərq"ə açıqlamasında martın 3-də keçirilən buraxılış imtahanını müsbət qiymətləndirib. Onun sözlərinə görə, maksimum nəticə toplayan şagirdlərin sayı əvvəlki illərlə müqayisədə daha çox olacaq:

"Mart ayının 3-də Dövlət imtahan Mərkəzi tərəfindən Azərbaycanın orta ümumtəhsil məktəblərinin 11-ci sinifində təhsil alan 2000-e yaxın şagird üçün keçirdiyi buraxılış imtahanları əvvəlki illərdən fərqli olardı. Ən ciddi fərqli ondan

tapşırıqları arasında yer almışdır. Riyaziyyat fənnindən olan tapşırıqlarda da Mərkəzin standartları reallaşmışdır. Xarici dille bağlı da vəziyyət kifayət qədər ürekaçan idi. Sevindirci hal ondan ibarətdir ki, şagirdlərinin ingilis dili ilə bağlı bilişləri sadəcə nezəri deyil, onların praktiki bacarıqlarını yoxlamak üçün dinlənmə tipli test tapşırıqlarından istifadə edilir. Mən tipli test tapşırıqlarının işlənməsi də avəvelki illərlə müqayisədə kifayət qədər yaxşı idi".

K. Əsədov deyib ki, martın 3-də buraxılış imtahanı verən şagirdlər pandemiya dövründə tədrisden geri qısalara, boşluqların aradan qaldırılması istiqamətində Elm və Təhsil Nazirliyi tərəfindən kifayət qədər uğurlu addımlar atılıb:

"2022 və 2023-cü illərdə keçirilən buraxılış imtahanları ilə müqayisədə bulki imtahan neticelərinin də yüksək olacağının güman edirəm. Hətta maksimum nəticə toplaşan şagirdlərin sayının çox olacağının proqnozlaşdırırıq. Bu qənaətə hem imtahanın çıxan şagirdlər arasında apardığımız sorğu, hem də Mərkəz olaraq test tapşırıqları üzərində apardığımız analizlər əsasında gəlmək olur. Tədris programına uyğun olan test tapşırıqları Dövlət İmtahan Mərkəzinin Test Bankında yer alan tapşırıqlara da uyğun idi. Ötən illərlə müqayisədə test tapşırıqları da rahat idi. Onun da deyim ki, ümumilikdə 85 test tapşırıqına cavab veren şagirdlərin toplayacağı maksimal bal 300-dür. Hər fən üzrə toplanmalı bal isə 100 balıdır".

Şeymən

Biz də mütəxəssis olaraq sual kitabaları əsasında 52 min şagirdin iştirak etdiyi buraxılış imtahanının ilkin neticelərini təhlil etdik. Azərbaycan dili fənnindən olan test tapşırıqları orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris programına uyğun idi. Kurrikulum mezmən standartları demək olar ki, reallaşmışdır. Xüsusi diqqət çəkən isə dilin grammatik qaydalarını özündə eks etdiren yeni tipli suallar idi.

Riyazi bilgilərə bağlı test tapşırıqları da orta ümumtəhsil məktəblərinin tədris programına tamamilə uyğun idi. Artıq məktəblərin tədris programında mövcud olan məntiqi riyazi tapşırıqlar da buraxılış imtahanında şagirdlərə ünvanlanan test

Harda qaldı köhnə bayramlar?

Novruz əhval-ruhiyyəsi hiss olunmur

Novruz hər il ən ezsiz bayram kimin baharın gəlməsi münasibəti ilə geniş miqyasda qeyd olunur. Bu bayramın xüçəxi qədimdir.

Azərbaycan xalqı Novruzu çox tətənəni və dörd həftə əvvəldən qeyd edir. Belə ki, hər heftənin ikinci günləri Su çərşənbəsi, Od çərşənbəsi, Yel çərşənbəsi və Torpaq çərşənbəsi qeyd olunur. Əvvəlki dövrələrdən fərqli olaraq, son vaxtlar bu bayram rayonlarda belə sözünlər keçir. İnsanlarda bayram əhval-ruhiyyəsi yoxdur. Səbəb yaranır. Səbəb nədir?

Məsələni dəyərləndirən Yeni Yazarlar və Şəhərçilər İctimai Birliyinin sədri, kitabxana.net - Mir Cəlal Paşayev adına Milli Virtual Kitabxananın təsisçisi, Prezident təqaüdücüsü, yazıçı-kulturoloq Aydın Xan Əbiloğlu "Şərq"ə bildirib ki, qloballaşan dünyada milli bayramlar get-gedə ilkin anlamını itirməye başlayırlar:

"Bu tərixlər zamanla unudularaq folklor nümunəsi olaraq muzeyşünəsərlərin, etnoqrafiçələrin, tarixçilərin tədqiqat apardığı hadisəye çevirilir. Əhalinin böyük hissəsi rayonlarda yaşadıq üçün bayramlar burada daha temərəqlər keçirilir və uşaqların bayram sevinci böyük iddi. Artıq onların əksəriyyəti paytaxtda və xərci ölkələrin böyük şəhərlərində məskunlaşırlar. Hemçinin koronavirus pandemiyası, Qaraabşağı mühərbi, iqtisadi eniş və digər problemlər bayramların iləndə sənədli keçməsinə səbəb oldu. Əlamətlər gülənlərin kreativ biznesə çevriləsi, kommersiyalaşdır-

"Dəfələrlə təklif olunub ki, Novruz bayramını kreativ, mədəni biznesin bir hissəsinə çevirək"

rılması dünən hər yerində var. Dəfələrlə təklif olunub ki, Novruz bayramını kreativ, mədəni biznesin bir hissəsinə çevirək. Braziliyada təşkil olunan karnaval lar kimi, Azərbaycanda da mərasimlər qurulsun. Bu zaman Türk dünyasından, Türkiye, İran, Avropa ölkələrindən coxlu xarici turist gələcək. Buradan eldə olunan gelir isə Azərbaycan İqtisadiyyatına kifayət qədər mühüm təsir edəcək. Xatrılada qı, Türkiyədə turizm üzrə büdcəye 60 milyard pul daxil olub. Əger şəhənləri biznes forması kimi idarəet və eynələ sektoruna çevrə bilək, bayramları əvvəlki tərzdə qeyd edə bilərik. Bir çox ölkələr bu tip bayram axtarışındadırlar ki, qaza-na bilsinlər".

Nəzrin Vüqarqızı

Cahilliyyin qurbanları

İnsanlar hələ də falçıların toruna düşürlər

Falçılıqla məşğul olaraq dələduzluqda təqsir-ləndirilən Güneş Qasimovanın cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşdır.

Dünen Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Fərid Namazovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökmən edilib. Məhkəmənin hökmü ilə Güneş Qasimova

7 il müddətində azadlıqlan məhrum olunub. Qeyd edək ki, ittihama görə, Bakı şəhər sakini Güneş Qasimova Şirvan şəhərində falçı olduğunu bildirərək insanların problemlərinin həllində köməklər göstərileceyi və edib. O, aldattma yolu ilə zərərəlmüşlərin 50 000 dolları və 15 min manatını dələduzluq yolu ilə keçirməkdə ittihəm olunur.

Sosioq Mail Yaqub "Şərq"ə vurğulub ki, falçılıq məntiqə zidd bir hərəkətdir: "Təəssüflər olsun ki, dünən hər bir çox ölkələrində insanlar falçıların toruna düşürlər. Onlar insanların emosiyasını manipulyasiya edirlər. Falçıların toruna düşməmək üçün bunlar ediləbilər".

Birincisi, insanların savadlarını artırmalıdırlar. Çünkü falçılar insanların alda-darəq milyonları pulunu elindən alırlar. İkincisi, dövlətin, milletini seven ziyanları təbliğat aparmalıdır və məarifləndirici söhbətlər etməlidirlər ki, insanların bele tələlərə düşməsinlər".

Fidan Həmişəyeva

Elanlar

("Əmlak Herrac Mərkəzi")

LOT1498 məlumat: Abşeron rayonu, Novxanı kəndi ünvanında yerləşen 0.10 ha torpaq sahəsinə dair 01 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) təyin edilmiş ilkin açıq hərracın iştirakçısi olmadıqdan hərrac baş tutmamış və bununla əlaqədar olaraq 01.03.2024-cü il tarixli hərracın baş tutmaması barədə protokol tətib edilmişdir.

LOT1498 Abşeron rayonu, Novxanı kəndi ünvanında yerləşen 0.10 ha torpaq sahəsinə dair tekrar hərrac 19 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) tarixine təyin olunmuşdur. Əmlakın tekrar hərracda satış qiyməti 28.900 (iyirmi sekiz min doqquz yüz) manat təşkil edir. Herracda iştirak üçün satış qiymətinin 5%-i, yəni 1.445 (bir min dörd yüz qırıq beş) manat məbleğində beh ödənilməlidir.

LOT1497 Bakı şəhəri, Bineqədi rayonu, Mir Cəlal küçəsi 41 ünvanında yerləşen 56 sayılı mənzildər 01 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) təyin edilmiş ilkin açıq hərracın iştirakçısi olmadıqdan hərrac baş tutmamış və bununla əlaqədar olaraq 01.03.2024-cü il tarixli hərracın baş tutmaması barədə protokol tətib edilmişdir.

LOT1497 Bakı şəhəri, Bineqədi rayonu, Mir Cəlal küçəsi 41 ünvanında yerləşen 56 sayılı mənzildər 01 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) təyin edilmiş ilkin açıq hərracın iştirakçısi olmadıqdan hərrac baş tutmamış və bununla əlaqədar olaraq 01.03.2024-cü il tarixli hərracın baş tutmaması barədə protokol tətib edilmişdir.

LOT1476 məlumat: Abşeron rayonu, Qobu qəsəbesi, Mehdi Hüseynzadə küçəsi ünvanında yerləşen 76 sayılı fərdi yaşayış evine dair 01 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) təyin edilmiş tekrar açıq hərracın iştirakçısi olmadıqdan hərrac baş tutmamış və bununla əlaqədar olaraq 01.03.2024-cü il tarixli hərracın baş tutmaması barədə protokol tətib edilmişdir.

LOT1475 məlumat: "Hundai Elantra" minik markalı, 90-GC-092 dövlət qeydiyyat nişanlı avtomobile dair 01 mart 2024-cü il, saat 10:00 (növbəlik qaydasında) təyin edilmiş tekrar açıq hərracın iştirakçısi olmadıqdan hərrac baş tutmamış və bununla əlaqədar olaraq 01.03.2024-cü il tarixli hərracın baş tutmaması barədə protokol tətib edilmişdir.

VÖEN - 9900003611

Kodu: 200037

M/H: AZ37NABZ01350100000000001944

SWIFT : AIBAZ2XXX

Hərracın təşkilatçısı

"Əmlak Herrac Mərkəzi" MMC

Ünvan: Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Fikrət Əməirov küçəsi, 11/1

Əlavə məlumat üçün www.birjanews.az

+99450 210-66-47; +99451 232-36-98

e-mail: info@e-herrac.com

résmi internet siti: e-herrac.com

Elan

Soyuq hava

3 milyondan çox otlayan heyvan tələf olub

Monqolustanda qeyri-adı soyuq qışdan ölen otlayan heyvanların sayı 3 milyonu keçib, yazın son illərə nisbetən daha soyuq keçəcəyi gözlənilir.

Trend-in məlumatına görə, bu barede ölenin fəvqələdə həllar üzrə xüsusi dövlət komissiyası bildirilir.

"Mart ayının əvveline olan məlumatda gör, güclü qar ilə müşahidə olunan qeyri-adı soyuq qışda ölkəmizdə 3 milyon 89 min 420 baş otlayan heyvan aclarından tələf olub. İt-kilər 2024-cü ilin əvveline qeydə alınan mal-qaranın 4,7 faizi təşkil edib", - deyə qeyd olunub.

Məlumatə əsasən, inди ki çətin vəziyyət gələn yaza qədər daha da ağırlaşacaq. Meteoroloqların məlumatına gör, Monqolustanda havanın orta ılık normadın daha soyuq olacaq, güclü qar ve toz fırtınaları olacaq gözlənilir. Bu, mal-qaranın otarılmazı və qarşidan gələn balaşma üçün elverişsiz şərait yaradacaq.

İtalya nəhəngi Arda Güləri istəyir

"Real Madrid" də kifayət qədər meydandara çıxa bilmə yən və baş məşqçisi Karlo Ançelottinin "Inkişaf etmək üçün vaxt ayrılmalı" deydiyi Arda Güler İtaliyaya gedə bilər.

"Şərq" xəber verir ki, İspanyanın "Marca" qəzetinin xəberinə görə, Güler italyan nəhənginə transfer oluna bilər. Əgər razılıq elde olunarsa, "Milan" temsilcisi 18 yaşlı futbolçunu gələn mövşüm icarə əsasında heyət qatacaq. İtalya A Seriyasında Hakan Çalhanoğlu, Zeki Çelik və Kənan Yıldız kimi Türkiyənin milli ulduzları da yer alır.

Turan

Ronaldo nə vaxt təqaüdə çıxacaq?

Həyat yoldaşı Georgina tarixi açıqlayıb

Georgina Rodriguez karyerasını Səudiyyə Ərəbistənində davam etdirən Kristian Ronaldonun futboldan ayrılağı tarixi açıqlayıb.

"Şərq" xəber verir ki, Kristian Ro-

naldonun hayat yoldaşı Georgina Rodriges Paris Moda Həftəsində Ronaldo teməli geyimi ilə podiuma çıxbı.

Səhne arası səhbətində Rodriges Ronaldonun nə vaxt futboldan ayrılağını açıqlayıb.

"Kristian bir ildən sonra təqaüdə çıxacaq. Bəlkə iki il, bilmirəm".

"Əl Nəsr" də çıxış edən Kristian Ronaldo Səudiyyə Ərəbistən yığması ilə ümumilikdə 48 oyun keçirib. Portugaliyalı ulduz bu matçlarda 42 qol vurub, 13 məhsuldar突出

Turan

90 dəqiqəyə 6 milyon dollar qazandı!

Rihanna dünyanın ən bahalı toyunda

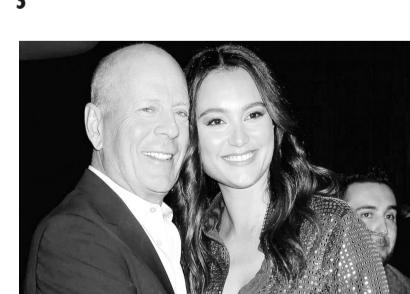
Hindistanın ən varlı adamı Mukeş Ambani'nin 28 yaşlı oğlu evlenir. 2023-cü ilde "Super Bowl" çıxışından sonra ilk defə səhneyə çıxan Rihanna və illüziyacı Devid Bleynle anlaşılığı bildirilib.

"Şərq" xərci mediya istinadən xəber verir ki, barba-dolu müğənni toy öncəsi məclisde çıxış edib. 2023-cü ilde "Super Bowl" çıxışından sonra ilk defə səhneyə çıxan Rihanna və illüziyacı Devid Bleynle anlaşılığı bildirilib.

Rihanna milyarderin Camnaqardakı toy öncəsi məclisində unudulmuş çıxış ile yadda qalib. "Work", "Wild Thoughts", "Birthday Cake", "Pour It Up" və "Pose" kimi mahnılarını ifa edən Rihanna rəqqəslərlə birlikdə xüsusi xoreograf da hazırlanıb. Bəs, Rihannanın yenidən səhneyə getirən bu toy ona nə qədər qazandırıldı? "Daily Mail" bildirir ki, təxminen bir saat yarım səhnədə qalan Rihanna 6,33 milyon dollar qazanıb. Anant Mukeş Ambaninin ekik əvlədir. "Forbes" in məlumatına görə, iş adəminin ümumi serveti 116 milyard dollardır. Daha sonra Mukeş Ambaninin oğlu Anant ve nişanlısı Radhika Mərsənt səhneyə çıxaraq çıxış ediblər. Ambani ailəsi tamaşaçıdan sonra Rihannanı səhnədə müşayiət edib. Müğənninin titqidi gecə üç gün davam edən toyun ilk günü olub.

Turan

Xanımı Brüs Uillis haqqında çıxan xəbərlərə əsəbiləşdi

Afəziya diaqnozu qoyulmasında üçün karyerasını bitirən aktyor Brüs Uillisin xanımı Emma Heming media da çıxan iddialara cavab verib.

Axşam.az-in

məlumatına görə, o, aktyorun heyat sevincinin olmamışlığı ilə bağlı çıxan başlıqlara əsəbiləşib.

"Internetdə axtarış edərək ailəmə bağlı başlıqla rast gəldim. Başlıqla artıq heyat yoldaşının heyat sevincinin olmadığını yazılıb. Onu deyə biliyəm ki, bu reallaşdırıq uzaq xəberdir. İnsanları qorxutmayıq buraxın. Hər şey yazılının tam əksidir" deyə, Brüsün xanımı sosial media hesabında yazıb.

Ac, susuz saxlandı

İşgəncə ilə öldürdü

Türkiyənin Adana bölgəsində portağal bağçasında meyiti təpilan 18 yaşlı İpek Ak-gülün işgəncə ilə öldürdüyü məlum olub. "Şərq" "Milliyet.com.tr" ya istinadən bildirir ki, İpeynin anası Sihan Akgül qızının günlərlə ac, susuz saxlandığını, 5 nəfər tərəfindən işgəncə ilə öldürdüyü deyib.

Hadise Adananın Yumurtalı bölgəsi, Asmalı məhəlləsində baş verib. Əmrəhə və Sihan Akgül 3 övladından en kiçiyi olan İpek portağal bağçasında Yaşar B. adlı şəxsə mühəbihə edib. Mübahisə zamanı Yaşar B. İpeynin başından tapanca ilə vuraraq öldürüb. Sonra isə qızın meyitini yaxınlıqdakı tərəflərdə, su quyuşunda basdırıb. Daha sonra isə özü polise zəng edərək qatı tövədini xəber verib. Bölgeye gələn polis əməkdaşları Yaşar B.-ni hebs edib. Şəbəhə polis qızı basdırıldığı yeri nişan verib. Qızın cesəsi su quyuşundan çıxarılb. İpeynin defn mərasimində anası Sihan Akgül qızının guya sevgiliyini tərəfindən öldürdüyü iddialarına qarşı çıxbı: "Qızımın sevgilisi olmayıb. Qızım, 4-5

adam tərəfindən işgəncə görüb, qəddarlıqla öldürülüb. Onu neçə gün ac-susuz saxlayıb, sonra qətə yetiriblər. Qızımın bədəndən bir neçə yerdə yara, işgəncə izləri, qırıq vardi. Onu qəddarlıqla döyüblər. Ana bildirib ki, şübhəli şəxslərdən 3-ü yaxalanıb. 2 nefərə hələ də azadlıqda gezir.

"Sadəcə, o caniləre bunu söyləmək istəyirəm. Siz, mənim qızımızın ne istədiniz? Əynimə geyindiyim qızımın köynəyidir. Men hər gün onun köynəyini geyinirəm və bu köynəyin içinde eriylə bitirəm. Mənim qızım size neyəldi? Onu niyə belə parça-parça etdiniz? Bu gün, sabah hamınızı hebs edəcəklər. Ədalət qarşısında cavab verməli olacaqsınız", söyləyən ana Sihan

Akgül İpeyn faciəsinə unutmamağa çağırıb. "İpek kimi genç qızlarımızı çıxır. Onları da həyati tehlükədedir. Hər gün bir qızımız ölü. Anaları fəryad edir. Bu gün qızımız ikinci dəfə torpağa basdırılır. Bir dəfə onu quyuya basdırıram. Mənim İpeym öldü, başqa "İpekler" ölməsin. Ədalət yerini tapsın".

Məlahət

Yeni üsul tapıldı

Altsheymer xəstələri daha tez bilinəcək

Altsheymer (Alzheimer) diaqnozunun qoyulmasında yeni üsul tapılıb. "Şərq"

"NTV.com.tr" ya istinadən bildirir ki, ABŞ-dəki "Altsheymer dərnəyi"nin planına görə, xəstəliyin müəyyənlaşmasında tapılan yeni üsul nəticəsində yaddaş itkiyi və ya beyində har hansı problemlə olmayan milyonlarla insanın xəstə olub-olmadığını bilmək mümkün olacaq.

"Altsheymer dərnəyi"nin gerçəkləşdirilən bir panelde elm adamları sağlam, orta yaşlı insanlara altsheymer xəstəliyin diaqnozu qoyula bilecəyi barədə müzakirə aparıblar. Müzakirələr zamanı yeni üsulla daha çox insana erken yaşda altsheymer diaqnozu qoyula bilər. Alimlərin dediyinə görə, altsheymer xəstəliyinin yaranmasına sebəb "amiloid" adlı toksik proteinlərdir, bu proteinlərin miqdarı çoxdur, insanda zamanla altsheymer xəstəliyin yaranır. Lakin zahirən insan sağlam, yaddaş yerində görünür. Halbuki bu cür insanlar altsheymer xəstəliyinin artıq birinci mərhələsində hesab edilməlidir. Alimlərin yeni keşfi ise amiloid proteinlərini təsbit edə bilən qan testləridir. Bu testlər neticesində amiloidlərin miqdarı müəyyən edilir və etibarlıdır. Altsheymer xəstəliyində erken diaqnoz qoyula bilir. "Altsheymer dərnəyi"nin üzvü Maria Carrillo deyib ki, yeni qan

testində məqsəd xəstəliyin erken müəyyənleşməsidir. Bu halda xəstəliyin qarşısı da erken alınır. Lakin bəzi alimlər bunun eleyhinədir və bildirilər ki, eləmətləri görünməyən xəstəliklə bağlı insanlara diaqnoz qoymaqla, bu insanların gelecek həyatlarının təhlükəyə atı bilər. İnsana xəstəliyi üzə çıxmamış, "sən xəstə olacaqsın", söyləmək nə tibbi, nə də etik baxımdan düzgündür.

Məlahət

Ağrıkəsicilərə ehtiyac yox!

Tez-tez qırıpdan əziyyət çəkənlərə 1 dilim bəs edir

İmmunitet sisteminin aşağı olması bir çox yoxlu xəstəliklərin riskini artırır. İndiki vaxtda qırıplə mübarizə daha çox vaxt apardı. Lakin bu meyve sayənən qırıpdan narahat olmayaçaqsınız.

C vitamini çatışmazlığı orqanızın zəifləməsinə, tez xəstələməsinə ve yorğunluğa səbəb olur. C vitamini ilə zengin qidalarda qəbulu orqanızın xəstəliklərə qarşı müavimətinə artırmanın ən faydalı yoldur.

Qreyprut tərkibində yüksək miqdarda C vitamini ilə immunitet sistemini gücləndirir. C vitamini bədəni serbest radikalardan qoruyaraq və immunitet sisteminin düzgün işləməsinə kömək edərək qıraq kimi infeksiyalara qarşı qoruyucu rol oynayır.

Qreyprut boğaz infeksiyası, tənəffüs problemləri və burun axması kimi yoxlu xəstəliklər üçün təsiri qida. Dözdülü bir bədən bir çox xəstəliyə qalib gelə bilər.

Qreyprut tərkibində tənəffüs yollarına rahatlaşdırıcı təsir göstərən efü yağıları var. Xüsusi burun tixanlığının qarşı təbii dəstək verə bilir. Aromatik quruluşu sayəsində tənəffüs yollarının açılış və nefəs almışlığınız asanlaşır.

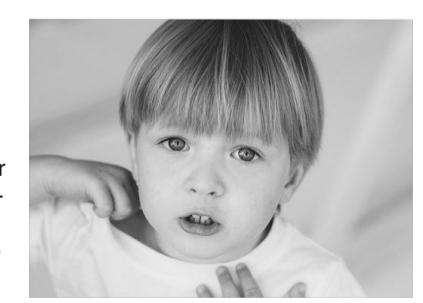
Diger meyvelərdən daha maraqlı dadi olan qreyprut qırıp zamanı size yaxın olan meyve olmalıdır. Bu acı şirin meyvedə olan limon turşusu həzm edildikdən sonra qəlevi reaksiya yaradır. Rəmət soyuqda, öskürek və qripe qarşı qoruyucu galaxan effekti yaradır.

Turan

Qəribə sindrom

3 yaşlı uşaq yardım ildir yemək yemir

Böyük Britaniyada 3 yaşlı uşaq qida davranışı pozuntusu sebəbindən yemək yeməyə başlayıb.

"Medicina" xəber verir ki, autism spektr pozuntusu olan uşaq sağlığının 2 yaşından yemək yeməmeye başlayıb.

Pensbi qəsəbəsində yaşlı Oliverde bütün yeməklərə qarşı qorxu yaranır və o heç bir qidaya elini də vurmur.

Çərəsiz qalan valideynlər həkimə gedib və uşaqda qida qəbulu məhdudlaşdırın pozulma diaqnozu qoymulub.

Bu pozulma zamanı insan şüurlu olaraq müəyyən rəng, dad, qoxu, ölçüdə olən yeməklərdən imtina edir və qida seçimini azaltır.

Heç bir yeməyi yaxın qoymayan uşaqda məcburi zond qoymulub və o, yardım ildir burdan qidalandırılır.

Coxladı deyirdi ki, ac qısa özü yeyəcək, amma uşaq ölsə də diilinə yemək vurmur.

Ananın sözlərinə görə, bu qorxu autism səbəbindən sensor pozulması ilə əlaqədardır. Bu nadir diaqnoz bir çox autism spektrində ola bilər. Validəynlər belə haldə çəresiz qalib insanlardan və digər ölkədəki həkimlərdən kömək isteyir.